

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Luottamusta rakentamassa – liikenne ja viestintä muutosten Suomessa

Tutkijaseminaari 26.1.2026 klo 12-16, Säätytalo, Helsinki

Tutkijoiden alustukset

- **Oikeudenmukainen kestävä siirtymä**
  - Co-founder Aleksí Neuvonen, Demos Helsinki
- **Unpacking governance culture, case smart mobility (in Finland)**
  - Professori Milos Mladenovic, Aalto-yliopisto
- **Informaatiointegriteetti ja valtionhallinnon rooli**
  - Yliopistotutkija Minna Horowitz ja professori Risto Kunelius, Helsingin yliopisto
- **Miten turvaamme kasvurauhan digitalisoituneessa maailmassa?**
  - Kehitysjohtaja, Marjo Kurki, Itla
- **Uusi geopoliittinen talous ja uuden ideoinnin aika**
  - Professori Sami Moisio, Helsingin yliopisto

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONS MINISTERIET

Oikeudenmukainen kestävä siirtymä

Co-founder Aleksis Neuvonen, Demos Helsinki

SISU

Kohtuusratkaisuilla kohti sisukasta, vihreää ja oikeudenmukaista Suomea

LVM:n tutkijaseminaari 26.1.2026

Alexi Neuvonen, co-founder, Demos Helsinki

Olemme yhteiskuntina riippuvaisia talouskasvusta.

Tulevaisuudessa talouskasvu saattaa olla hyvin vähäistä.

Myöskään talouskasvun irtikytkentä kasvavista ympäristöhaitoista ei näytä toteutuvan.

On tarvetta kohtuusratkaisuille, joiden avulla hyvinvointivaltion peruslupaukset ja kestävyysmurros voivat toteutua olosuhteissa, joissa talous ei kasva tai kasvu on niukkaa.

SISU tutkimushanke 2023–2029

Tunnistamme laajasti hyväksyttäviä **kohtuusratkaisuja**, joiden avulla **oikeudenmukainen vihreä siirtymä** ja **hyvinvointivaltion peruslupaukset** voidaan toteuttaa myös oloissa, joissa talous ei kasva tai kasvu on vähäistä.

SISU on osa Suomen Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamaa **JUST TRANSITION** -ohjelmaa.

Verkkosivusto: sisu-stn.fi

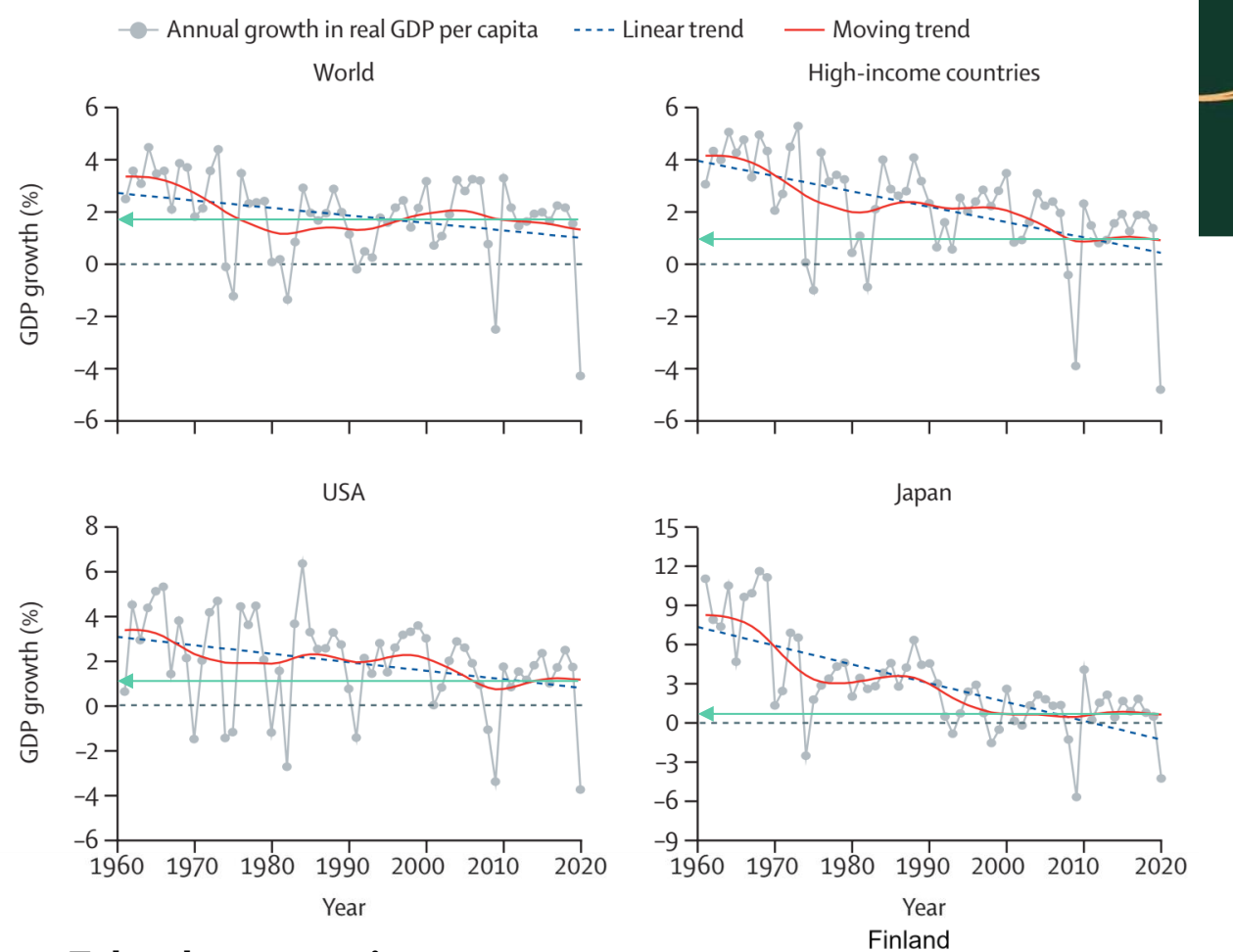
LinkedIn: [SISU-konsortio](#)

**Tarve kasvuriippumattomuuden
tutkiskelulle on ilmeinen**

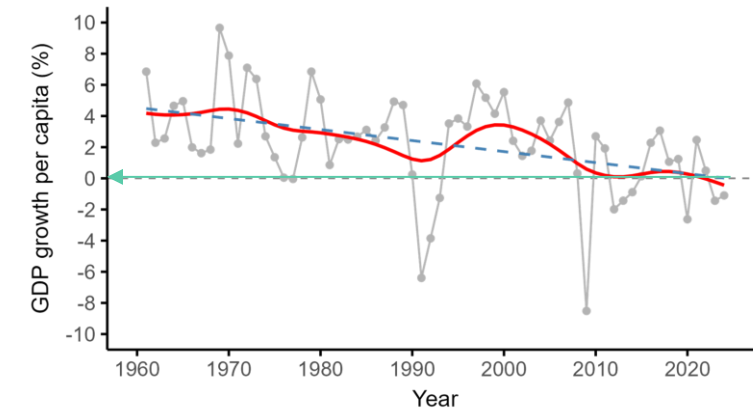
Kasvun hiipuminen vauraissa maissa

- Reaalinen **BKT asukasta kohden** on hidastunut tasaisesti korkean tulotason maissa.
- Hidastuminen vaikuttaa olevan rakenteellista eikä suhdanneluonteista.
- Pitkäaikainen ja nopea kasvu on vaikeammin saavutettavissa kuin ennen.
- Tämä kehitys haastaa mittaamaan vaurautta ja hyvinvointia muutoin kuin BKT:n kasvun kautta, sosiaaliset sekä ekologiset rajat huomioiden.

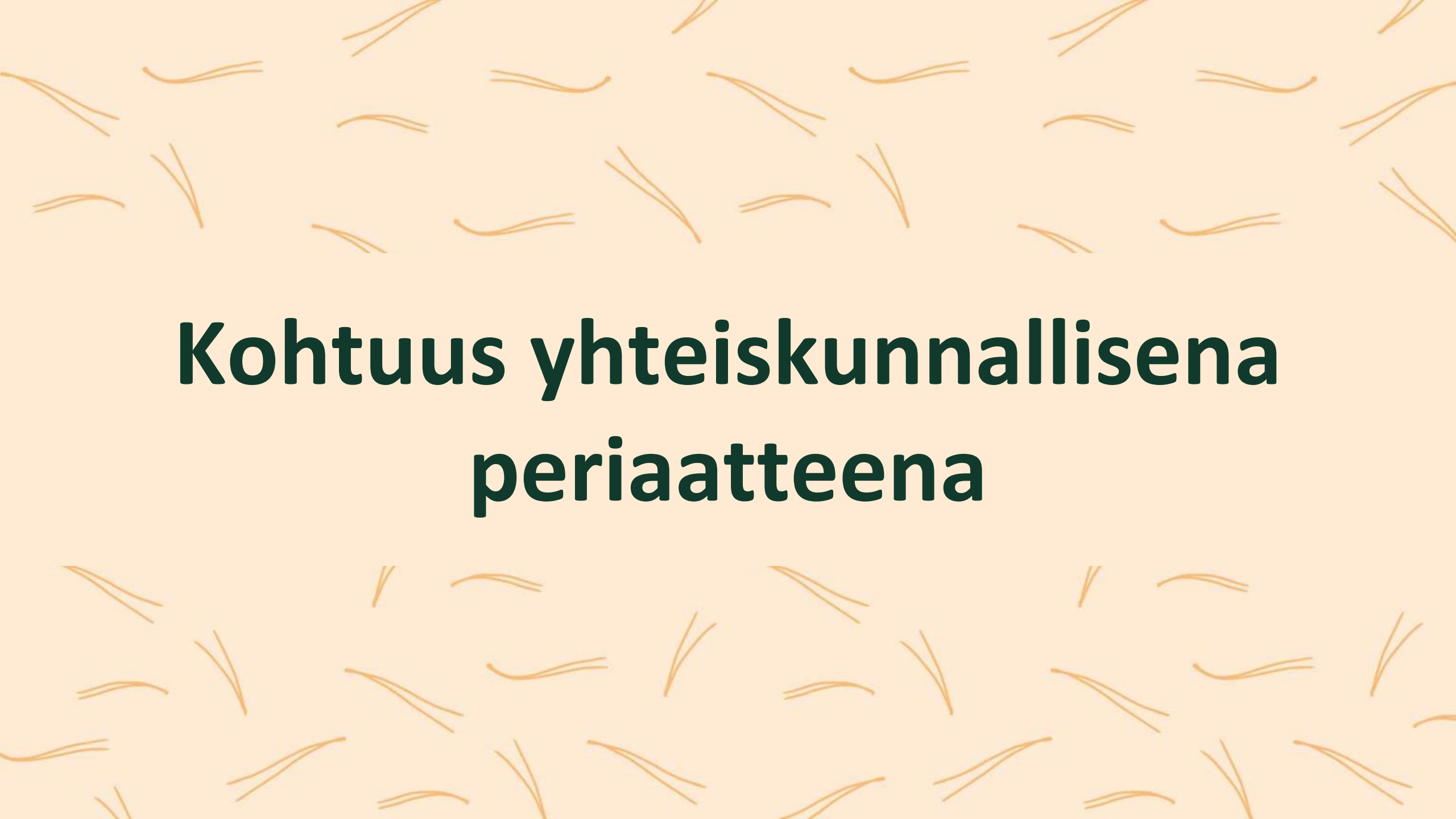
Taloukasvu vuosikymmenittäin

1960s: 4.05%
1970s: 3.71%
1980s: 3.20%
1990s: 1.48%
2000s: 1.76%
2010s: 0.81%
2020s: -0.44%

Nykytila: ”sekulaarinen stagnaatio”

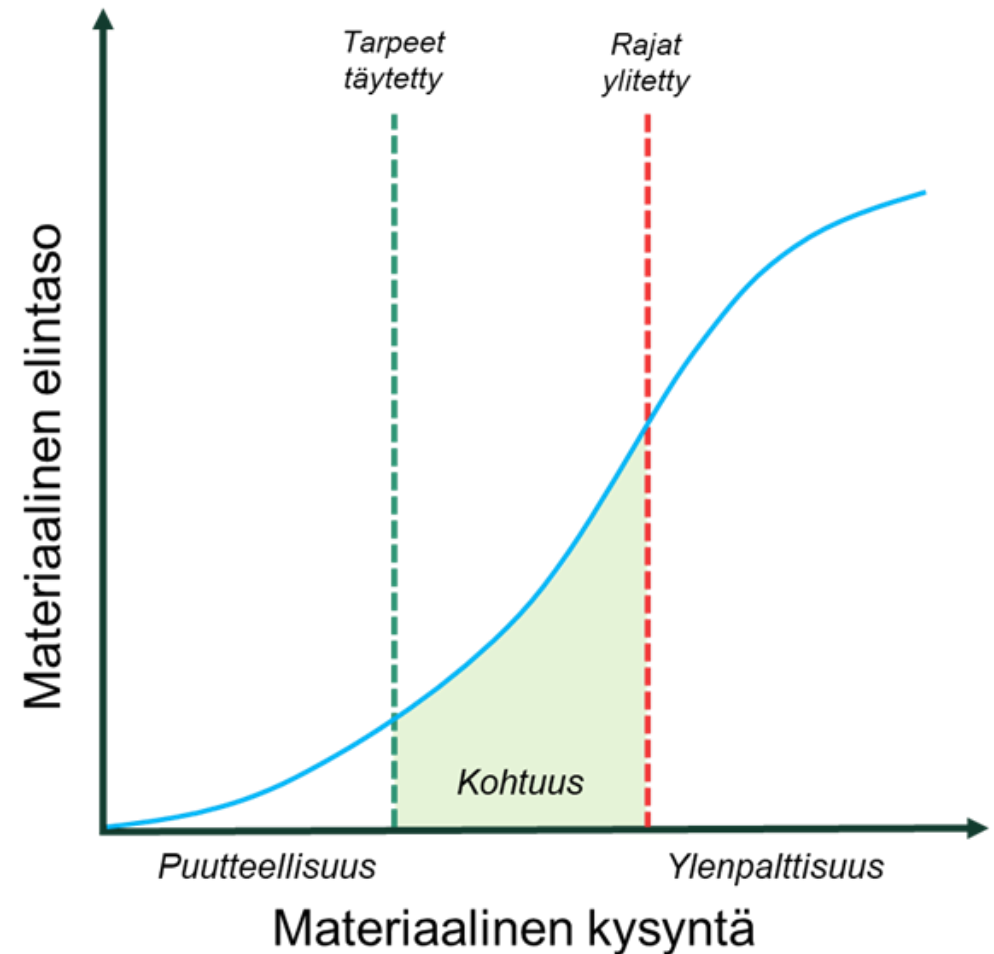
- Pitkittynyt kausi, jolle on ominaista hidas talouskasvu, heikko investointitaso ja vaimea kokonaiskysyntä.
  - Selitetään väestönkasvun pysähtymisellä, tuloerojen kasvulla, heikolla kysynnällä ja laskevilla innovaatiotuotoilla.
- Ekologisen taloustieteen näkökulmasta kyse on talousjärjestelmän luonnollisesta kehitysvaiheesta, kun taloudelliset, sosiaaliset ja biofysikaaliset rajat tulevat vastaan.
- Talous ei voi kasvaa loputtomasti, kun:
  - väestö ja työvoiman tarjonta vakautuvat tai vähenevät
  - perustarpeet on tyydytetty ja lisähyöty uusista haluista pienenee
  - teknologinen kehitys tuottaa yhä pienempiä hyötyjä
  - materiaalivirtojen lisäkasvu aiheuttaa liian suuria ympäristö- ja yhteiskuntakustannuksia
- Poliittikkavaikutukset:
  - Järjestelmät on suunniteltava toimimaan ilman kasvuriippuvuutta.
  - Painopiste tulisi siirtää resilienssiin, tasa-arvoon ja vakauteen BKT-tavoitteiden sijaan.

The background of the slide is a light beige color with a repeating pattern of small, orange, wavy lines. These lines are scattered across the entire surface, creating a textured, organic feel. The lines vary in length and orientation, some being more horizontal and others more vertical or diagonal.

Kohtuus yhteiskunnallisena periaatteena

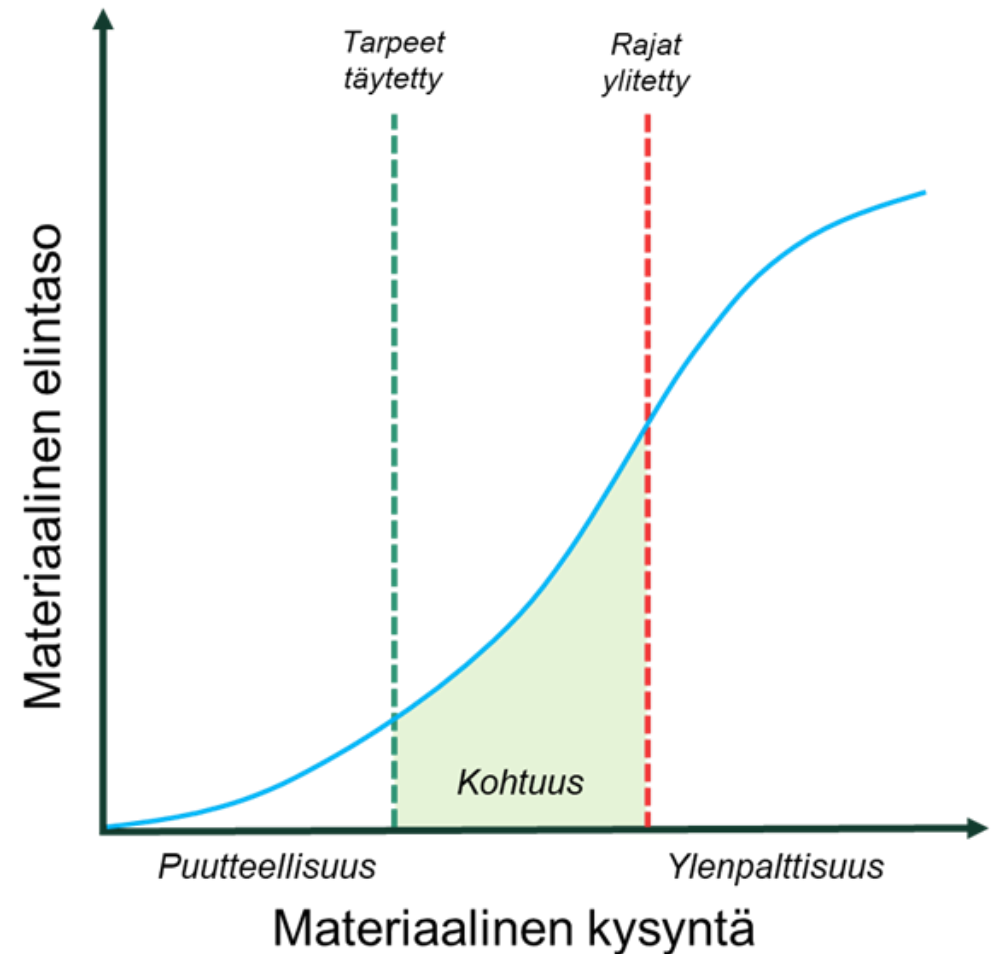
Kohtuus yhteiskunnallisena periaatteena

- Kohtuus on periaate, joka tarkoittaa sekä puutteen että ylenpalttisuuden välttämistä sosiaalisten ja ekologisten rajojen puitteissa.
- Puutetta määrittävät tarpeet ja jakautumisen oikeudenmukaisuus.
- Ylenpalttisuutta määrittävät ympäristön kynnsarvot ja lajienvälinen oikeudenmukaisuus.

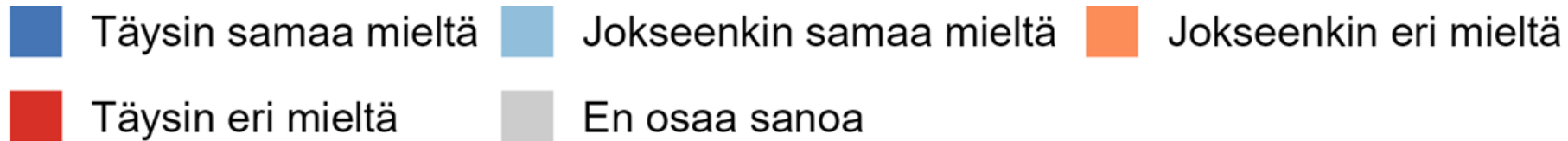
Tarve kohtuudelle

- Vuonna 2023 noin 7,5 % suomalaisista kotitalouksista koki tuloihin liittyviä vaikeuksia.
  - Monet kokevat edelleen puutetta.
- 51 % suomalaisista aikuisista pyrkii parantamaan elämänlaatuaan vähentämällä sekä työaikaä että kulutusta (E2-kysely, 2023).
  - Ylikuluttavassa Suomessa tämä heijastaa kasvavaa kiinnostusta kohtuutta kohtaan.

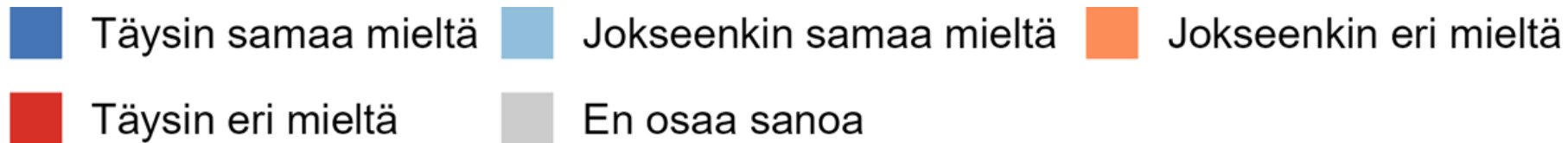
Luontobarometrin väittämät

Kaikki vastaajat, n=1086

Ilmastobarometrin väittämät

Kaikki vastaajat, n=1026

The background of the slide is a light beige color with a repeating pattern of small, orange, wavy lines. These lines are scattered across the entire page, creating a textured, organic feel. The lines vary in length and orientation, some curving upwards and others downwards.

Kohtuusratkaisut

Kohtuusratkaisujen hyödyntämätön potentiaali käyttöön?

Olemme viime vuosikymmenet kehittäneet yhteiskuntaa ja taloutta keskittymällä **tehokkuuteen**. Sen sijaan emme ole juurikaan hakeneet vastauksia siihen, mikä olisi **kohtuullista**: mikä on **riittävästi** ja mikä **liikaa** suhteessa sekä omiin että muiden tarpeisiin.

Kohtuuden määrittämä kestävyys voi ohjata yritysten, julkisen sektorin ja koko talouden **uudistumista**, ja samalla kohtuusratkaisut voivat parantaa ihmisten **hyvinvointia**.

Julkisen sektorin **talouskuri** voi olla yksi **reitti hakea kohtuusratkaisuja**, käydä arvokeskustelua kohtuudesta ja rakentaa uudenlaista, planetaariset rajat tunnistavaa hyvinvointiyhteiskuntaa.

Kun löydämme **haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten** elämään vaikuttavia ratkaisuja, tuloksena voi olla jopa entistä parempi elämänlaatu – kaikille.

Mitä kohtuusratkaisut ovat?

Kohtuusmurros ja sitä tukevat ratkaisut tarkoittavat, että...

- **Planetaaristen rajojen ylittyessä** yhteisen potin ei voi luvata kasvavan, ei ainakaan samoilla mittareilla kuin ennen.
- Se jolla on varaa joutuu tulemaan enemmän vastaan.

Lisäksi ratkaisujen tulisi olla **oikeudenmukaisia**

- Hyvinvointivaltion keskeinen lupaus on **haavoittuvaisessa asemassa olevista huolehtiminen**. Hyvän elämän mahdollisuuksien turvaaminen on yhteiskunnallisessa muutoksessa ensiarvoisen tärkeää.
- Jos **luottamus** yhteiskunnan instituutioihin syystä tai toisesta rapautuu, yhteiskunnallisen muutoksen hallittu läpivienti on vaikeaa.

Kategoria	Määritelmä	Esimerkki
Määrällinen kohtuus	Hyödykkeiden omistamisen, tuottamisen tai käytön sopiva määrä.	Valitse omistaa vain yksi auto tai ei yhtään.
Laadullinen kohtuus	Hyödykkeiden sopiva laatu, tyyppi, fyysinen koko tai nimellinen kapasiteetti.	Valitse pienempi ja vähemmän tehokas auto.
Käytön kohtuus	Hyödykkeiden käytön sopiva nopeus, intensiteetti, ajoitus, kesto tai käyttöikä.	Rajoita auton käyttö vain välttämättömiin matkoihin.
Jakamisen kohtuus	Käytön sopiva jakautuminen sosiaalisten käytäntöjen kautta.	Liity auton yhteiskäyttöpalveluun.
Kohtuuden ohjaus	Kohtuutta edistävien järjestelmien, tilojen, politiikkojen, sääntöjen, tiedon tai kannustimien suunnittelu ja toimeenpano.	Perusta autoton alue paikallispolitiikan keinoin.

The background of the slide is a light orange color with a repeating pattern of darker orange, wavy, double-line strokes scattered across the surface.

Mitä SISUsta on odotettavissa?

Mitä SISU tekee käytännössä?

- Mallinamme uusien ratkaisujen **makrotaloudellisia vaikutuksia** sekä auttamme ihmisiä tunnistamaan erilaisia tulevaisuuskuvia ja niihin liittyviä tunteita ja kokemuksia.
- Tutkimme **haavoittuvaisessa asemassa olevien tulevaisuudenuskoa**, toimijuutta ja resilienssiä. Kehitämme toimintatapoja, joilla niitä voidaan vahvistaa.
- Analysoimme, miten **luottamus instituutioihin** voi tukea kestävää tulevaisuutta.
- Tarjoamme tiloja, joissa ihmiset pääsevät luomaan **tulevaisuusperintöä**: kohtuuteen pohjaavia merkityksiä, toimintatapoja ja taitoja, joilla jätetään tuleville sukupolville kestävä maailma.
- Järjestämme **murrosareenoja**, joissa yhteiskunnan eri toimijaryhmät osallistuvat kohtuusratkaisujen jalostamiseen.

Fingreen/Eurogreen malli

- Kansallisen tason järjestelmädynaaminen malli, joka huomioi talouden ja ympäristön väliset vuorovaikutukset.
- Kysyntävetoinen, mutta huomioi tarjontarajoitteet.
- Toimialajaoteltu panos-tuotos rakenne.
- Varanto–virta johdonmukainen (stock-flow consistent).
- Ei optimoi yhtä indikaattoria eikä oletta tasapainotilan automaattista saavuttamista.
  - Erityisen hyödyllinen siirtymädynamiikan tarkasteluun kestävyysmurroksessa, joissa hyvinvointia irtikytketään kasvusta.

D'Alessandro (2020)

Feasible alternatives to green growth. *Nature Sustainability* Koskimäki et al. (unpublished, forthcoming)

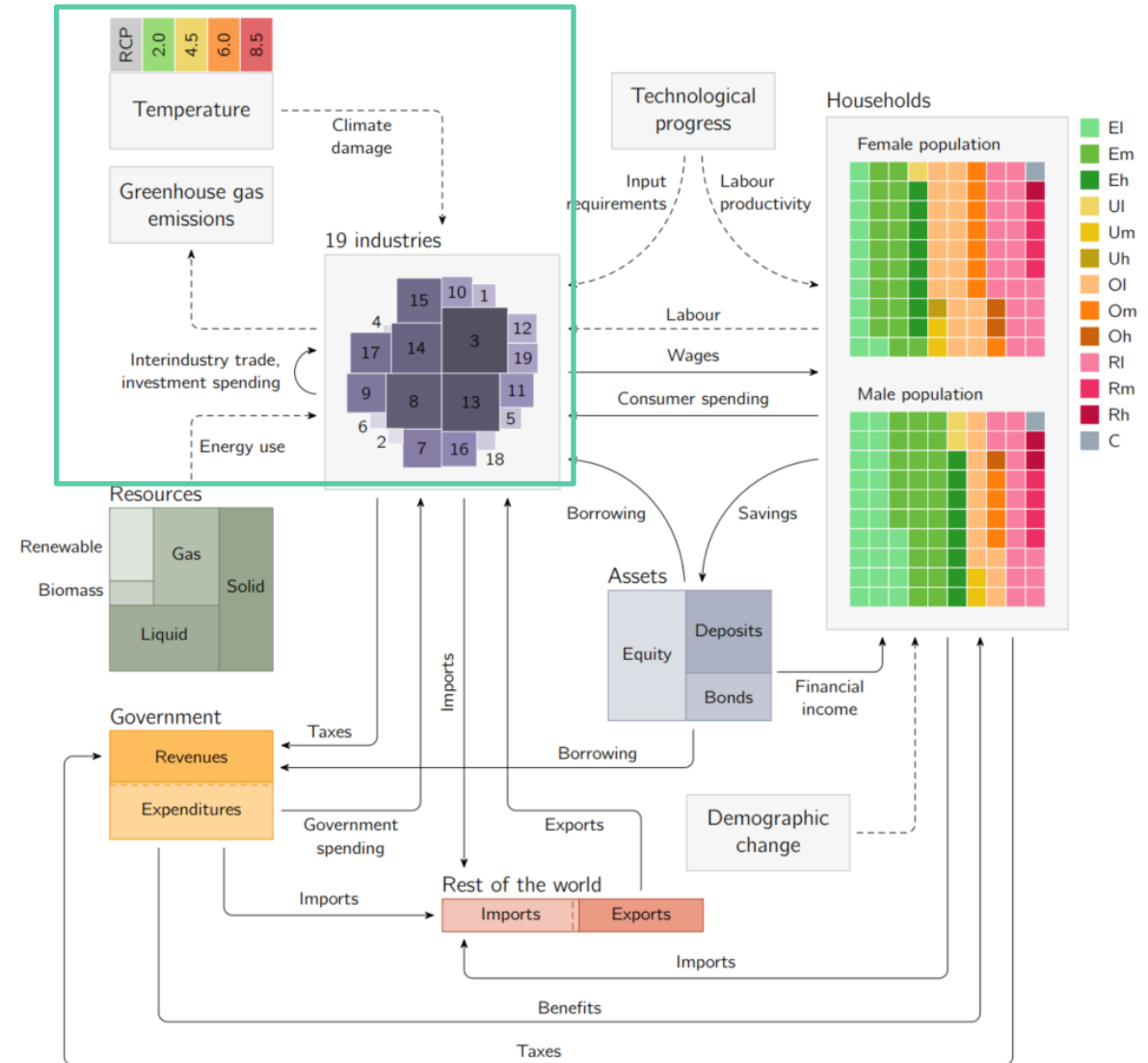
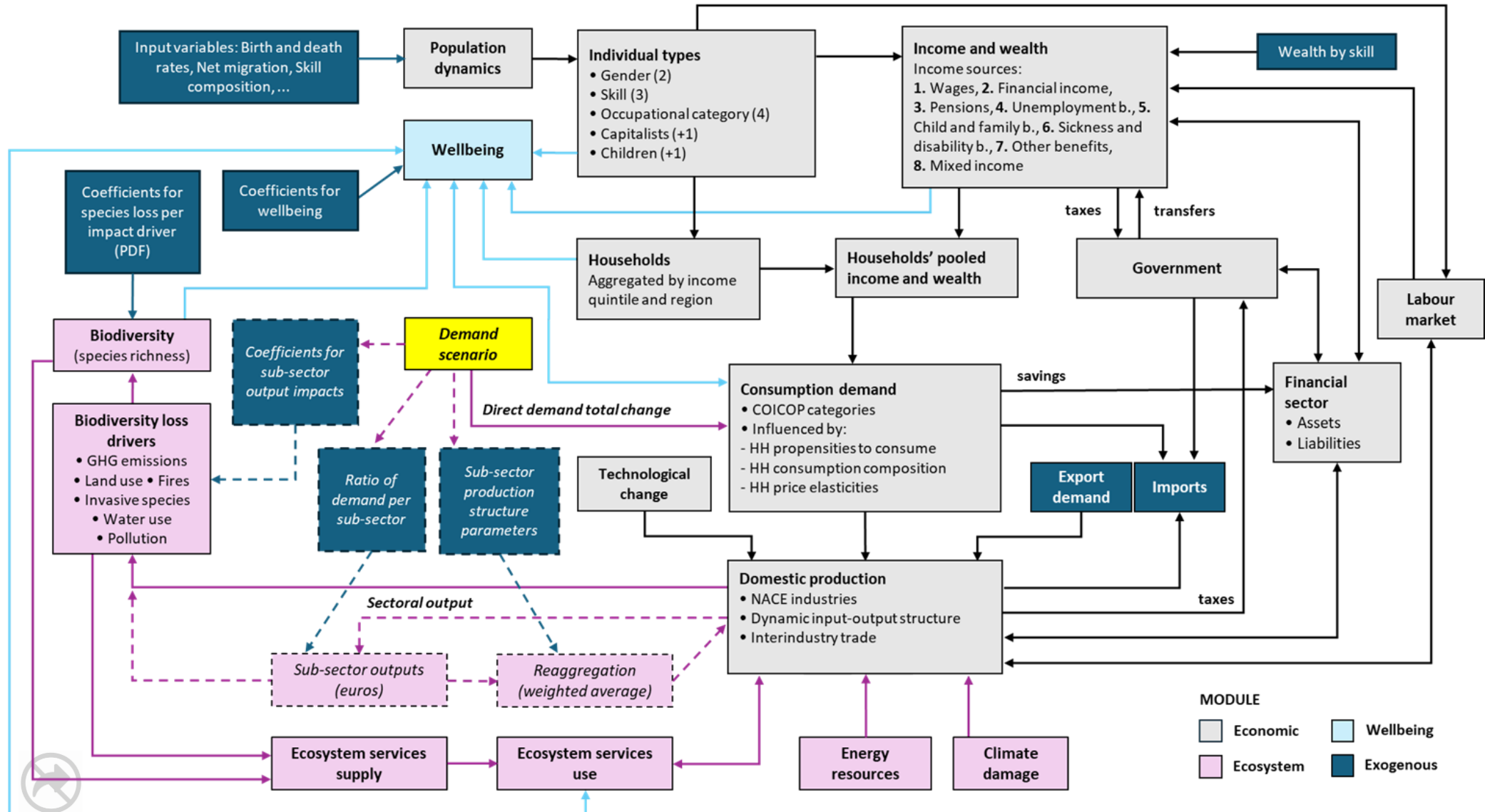

Figure 2.2: Model overview. The solid and dashed arrows represent monetary and non-monetary flows, respectively.

Fingreen-malli

Koskimäki et al.
(unpublished, forthcoming)

5 Fingreenillä testattavaa perusskenaariota

Koskimäki et al.
(unpublished, forthcoming)

1. Baseline Continuity Scenario

- Assumes current government policies remain unchanged, assessing long-term impacts without major legislative shifts.

2. Ideal Green Industrial Transition Scenario

- Explores the outcomes of fully implementing an ambitious green industrial policy aimed at decarbonising the economy, fostering green innovation, and driving economic growth through strategic public investments and coordinated industrial strategies.

3. Ideal Sufficiency Scenario

- Explores the outcomes of fully implementing sufficiency measures across sectors, unconstrained by political or legal limits. Helps identify growth dependencies.

4. Pragmatic Just Green Transition Scenario

- Presents a feasible programme of reforms within existing legal and political frameworks to implement sufficiency and remove obstacles.

5. Participatory Transformation Scenario(s)

- Reflects sufficiency solutions co-created through stakeholder workshops, integrating diverse perspectives, trade-offs and strategies for a just green transition.

Lisää aiheesta:

sisu-stn.fi

aleksi.neuvonen@demoshelsinki.fi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Unpacking governance culture, case smart mobility (in Finland)

Professori Milos Mladenovic, Aalto-yliopisto

Unpacking governance culture: Case smart mobility (in Finland)

Aalto University
School of Engineering

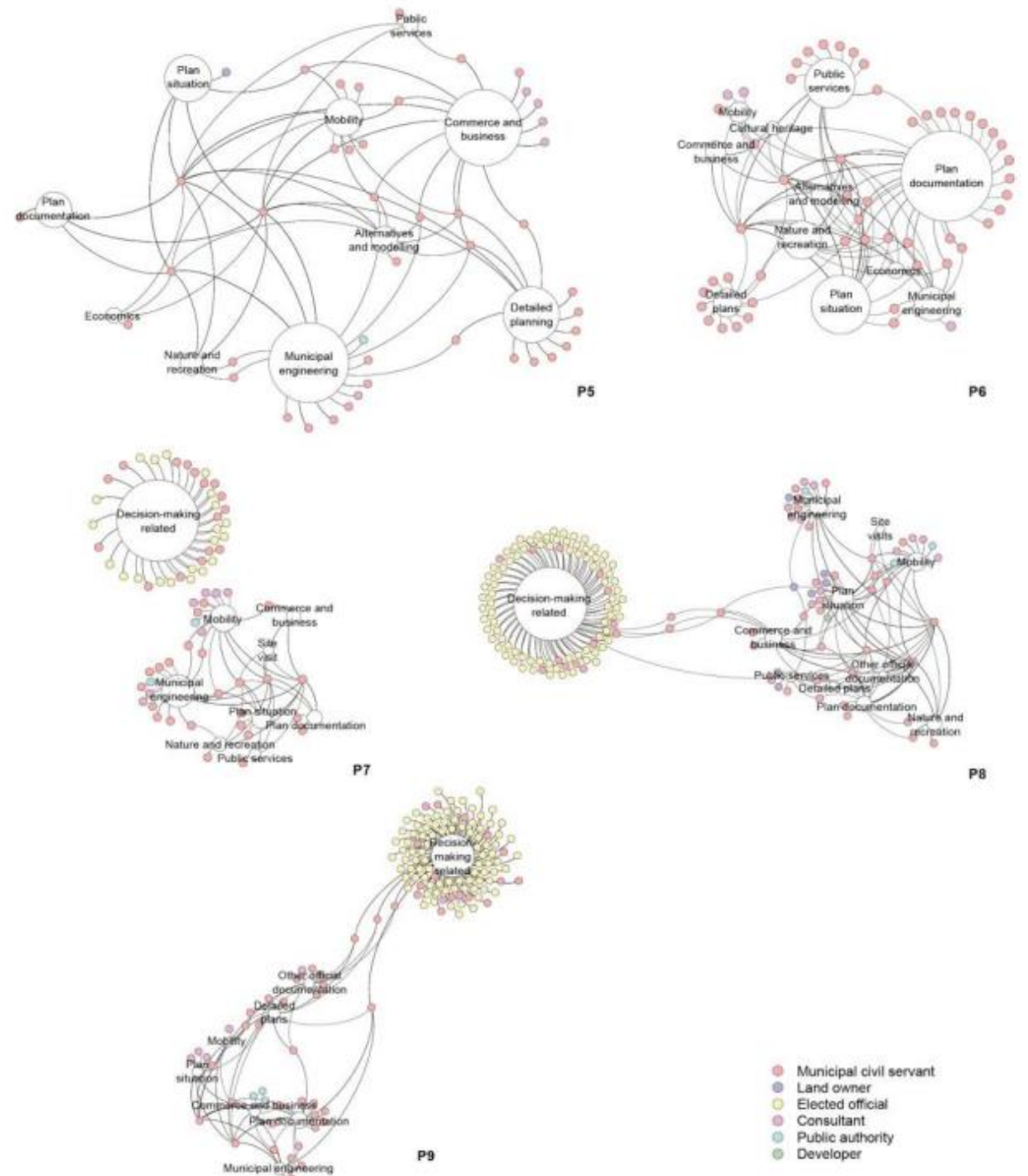
Miloš N. Mladenović, PhD

Spatial Planning and Transportation Engineering

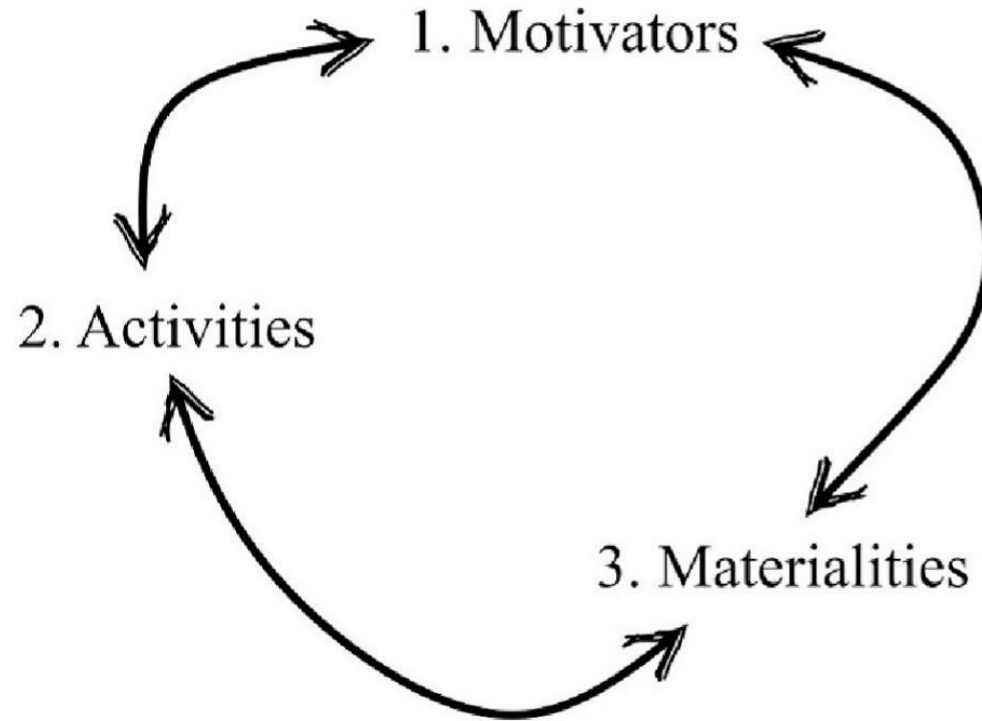
Department of Built Environment

What is Governance?

- Actions
- Network
- Process

What is Governance Culture?

1. What people think?

The network's shared, intrinsic, unconscious and conscious ideas, such as norms, values, beliefs and assumptions.

2. What people do?

Actions and interactions that take place in the network, such as meetings, informal discussions and formal policy processes.

3. What people have?

Physical and non-physical artefacts that the network interacts with, such as infrastructure, laws, policies and published discourse.

Why does Governance Culture matter?

Finnish Smart Mobility Governance

- **Group 1: Cautious innovators (N = 28)**
  - Risk averse, sense of responsibility and agency
  - Technologies should not be implemented if unsustainable, should be carefully evaluated, without race-like mentality
  - Value meaningful and representative public participation
  - Rejection of laissez-faire, free market governance approach
  - Public space should not be used uncontrollably for technology testing
- **Group 2: Enablers (N = 21)**
  - Embrace the international race and reject the wait-and-observe mentality, place importance on the success of Finnish companies, prefer laissez-faire, etc.
- **Group 3: Disappointed optimists (N = 15)**
  - Believes that public actors in the Finnish transport sector are siloed, that they do not appreciate private companies nor understand technological innovation
  - Believes in permissive operating conditions for technology developers and the use of public space for technology testing, without emphasis on anticipating negative impacts

What should be done?

- Embrace that governance actors are not value/belief/assumptions-free
- Embrace that contestation is a fundamental feature of modern (Finnish) democracy
- Reflect about own assumptions, values and beliefs
- Exercise thinking contradictory thoughts at the same time
- Enable open and public discussions about the above
- Turn conflicts into effective decisions through process development

**The problem is
the problem definition,
not the lack of solutions...**

Aalto University
School of Engineering

Thank you!

aalto.fi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Informaatiointegriteetti – valtionhallinnon rooli

Yliopistotutkija Minna Horowitz ja professori Risto Kunelius, Helsingin
yliopisto

Informaatiointegriteetti – valtionhallinnon rooli

26.1.2026

Minna Horowitz, Risto Kunelius

Mistä puhumme: Informaatiointegriteetti

YK, OECD, EU:n Demokratiakilpi

Sananvapaus ja muut ihmisoikeudet
Demokraattinen julkinen keskustelu,
luottamus, osallisuus

Keskiössä kansallinen mediakenttä -
“digitaalinen mediahyvinvointivaltio”

DATAN JA TOIMINNAN
AVOIMUUS;
JATKUVA TUTKIMUS

KÄYTTÄJIEN/YLEISÖJEN
VOIMAANNUTTAMINEN

ITSENÄINEN, VAPAA JA
MONIPUOLINEN MEDIAKENTTÄ

EETTISESTI KESTÄVÄT
LIIKETOIMINTAMALLIT

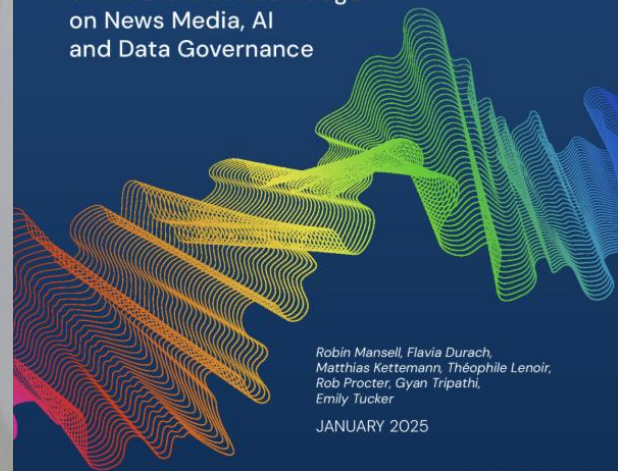
YHTEISKUNNALLINEN LUOTTAMUS
JA RESILIENSSI

OID | OBSERVATORY ON
INFORMATION AND
DEMOCRACY

INFORMATION ECOSYSTEMS AND TROUBLED DEMOCRACY

A Global Synthesis
of the State of Knowledge
on News Media, AI
and Data Governance

Robin Mansell, Flavia Durach,
Matthias Kettmann, Théophile Lenoir,
Rob Procter, Gyan Tripathi,
Emily Tucker

JANUARY 2025

An initiative by: FID | FORUM ON
INFORMATION AND
DEMOCRACY

Mitä tiedämme - nostoja “Suomi-versiosta”

Mediakentän rakenteet
Journalismi ja luottamus
Median sääntely
Informaatiohäiriöt
Tekoälyn vaikutukset

DATAN JA TOIMINNAN
AVOIMUUS;
JATKUVA TUTKIMUS

KÄYTTÄJIEN/YLEISÖJEN
VOIMAANNUTTAMINEN

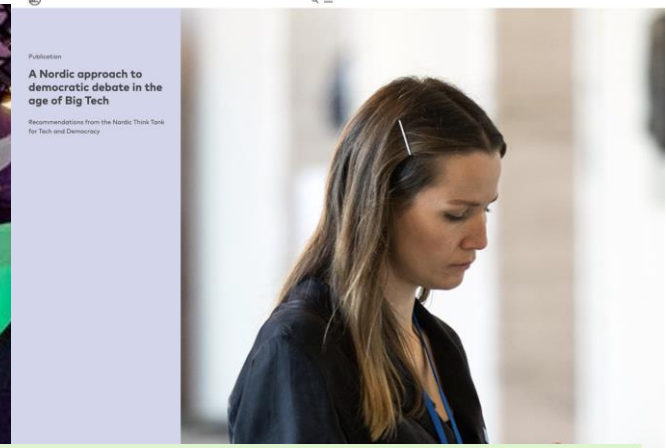
ITSENÄINEN, VAPAA JA
MONIPUOLINEN MEDIAKENTTÄ

EETTISESTI KESTÄVÄT
LIIKETOIMINTAMALLIT

YHTEISKUNNALLINEN LUOTTAMUS
JA RESILIENSSI

Julkishallinnon rooli

- Aito tutkimusperustaisuus - Suomen konteksti
  - Aito osallistaminen
  - Siilot yhdistävä media- ja viestintäpolitiikka; kotimaisen kentän tukeminen
  - Viranomaisviestinnän avoimuus ja arviointi
- Luottamus ja resilienssi

Kiitos!

minna.aslama@helsinki.fi, risto.kunelius@helsinki.fi

SITRA

Ennakointi ▾ Hae rahoitusta ▾ Työn alla nyt ▾ Julkaisut ja työkalut ▾ Mikä Sitra? ▾

ETUSIVU > PROJEKTI > LUOTTAMUS JA YHTEISKUNNALLINEN TURVALLISUUS

PROJEKTI

STATUS
Toteutus

AIKATAULU
19.03.2025 — 31.03.2026

Luottamus ja yhteiskunnallinen turvallisuus

Yhteiskunnallisen turvallisuuden kivijalka on luottamus. Kun luottamus rakoilee, heikkenee pohja kokonaisturvallisuudelta. Sitra tarkastelee luottamuksen ja turvallisuuden välistä yhteyttä ja tukee toimijoiden kykyä ennakoida muutoksia ja innovoida ratkaisuja.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONS MINISTERIET

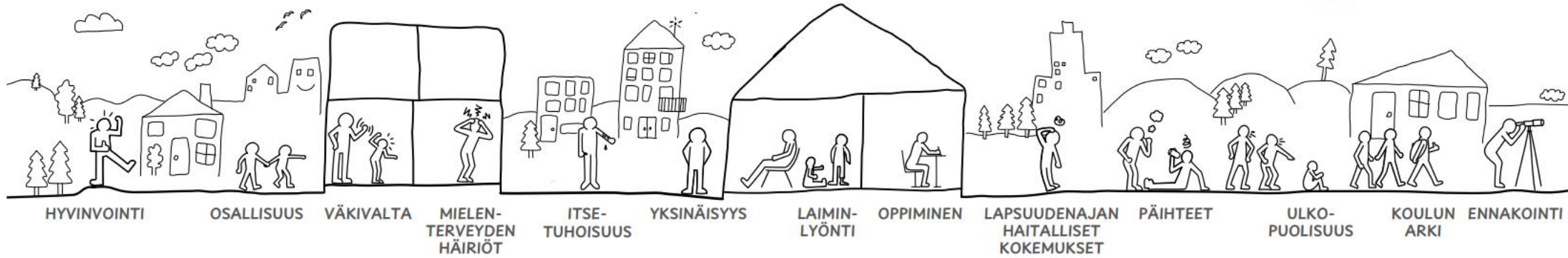
Lasten ja nuorten hyvinvointi

Kehitysjohtaja Marjo Kurki, Itla

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

Marjo Kurki
kehitysjohtaja, Itla
ohjelmajohtaja, YOUNG-ohjelma, strateginen tutkimus

MISTÄ ILMIÖISTÄ MUODOSTETAAN UUTTA TIETOA?

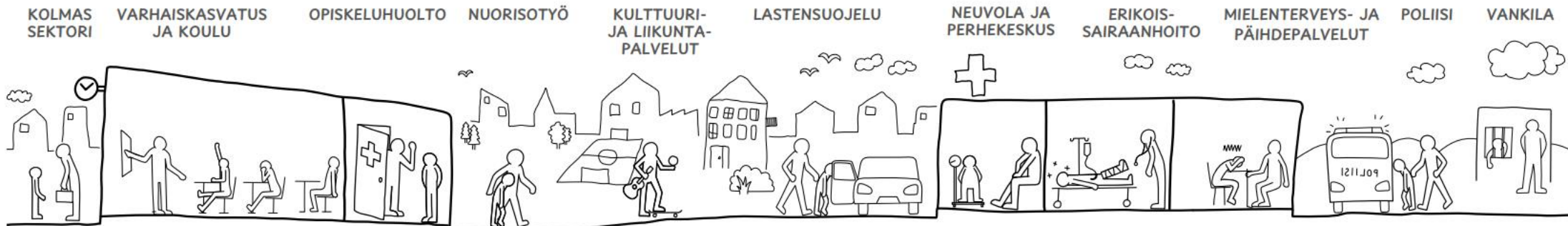
YOUNG-ohjelmassa keskitymme lapsiin ja nuoriin yhteiskunnan jäseninä sekä tulevaisuuden tekijöinä.

Teemme monitieteistä ja vuorovaikutteista tutkimusta, jonka avulla vahvistamme tietoperustaa kestäväälle lapsi-, nuoriso- ja perhepolitiikalle.

Etsimme tutkimuksen avulla ratkaisuja

- hyvän elämän sekä turvallisen kasvun ja kehityksen tukemiseen
- mielenterveysongelmien, yksinäisyyden ja muiden epäsuotuisten elämäntilanteiden ehkäisemiseksi
- lasten ja nuorten hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseksi
- laadukkaan ja vaikuttavan palvelujärjestelmän kehittämiseksi ja lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi

MITEN UUTTA TIETOA MUODOSTETAAN?

MISSÄ TIETOA HYÖDYNNETÄÄN?

*MITEN TURVAAMME KASVURAUHAN
DIGITALISOITUNEESSA MAAILMASSA?*

Keskustelu lasten ja nuorten suhteesta digitalisaatioon on jännitteistä ja polarisoitunutta

Why Academics Are Annoyed With Jonathan Haidt, Again

POSTED ON MONDAY, JUL 8, 2024 10:05AM BY JEROEN VAN BAAR

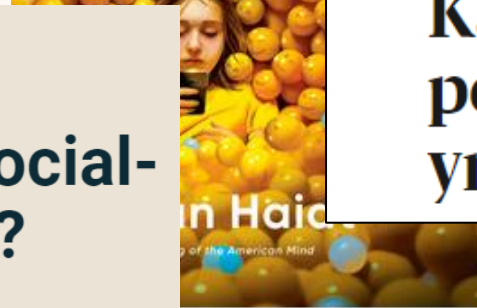
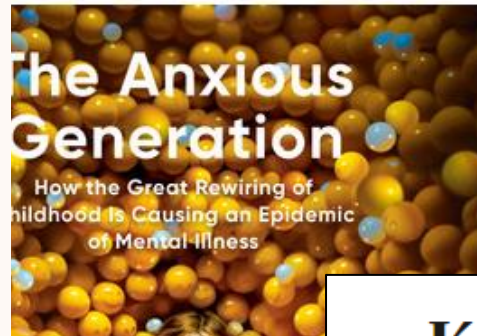
by Jeroen van Baar

The Anxious Generation wants to save teens. But the bestseller's anti-tech logic is skewed
Blake Montgomery

There's no doubt about the mental health crisis facing young people. Jonathan Haidt blames our devices - which

Jonathan Haidt Started a Social-Media War. Did He Win?

How a fight about science and screens got messy, fast.

spread in the
dying moral

Koulujen älypuhelin kiellosta sisältää vahvan viestin myös vanhemmille

Lukijan mielipide | Älypuhelin kiellosta koulupäivän aikana on lainsäädännöllisesti helpompaa toteuttaa kuin suurten yhtiöiden algoritmien korjaaminen vähemmän koukuttaviksi.

sosiaalisessa mediassa, eivätkä nuoret saa ongelmiin tarpeeksi tukea reaali maailmassakaan.

Keskustelussa on moraalipaniikin piirteitä.

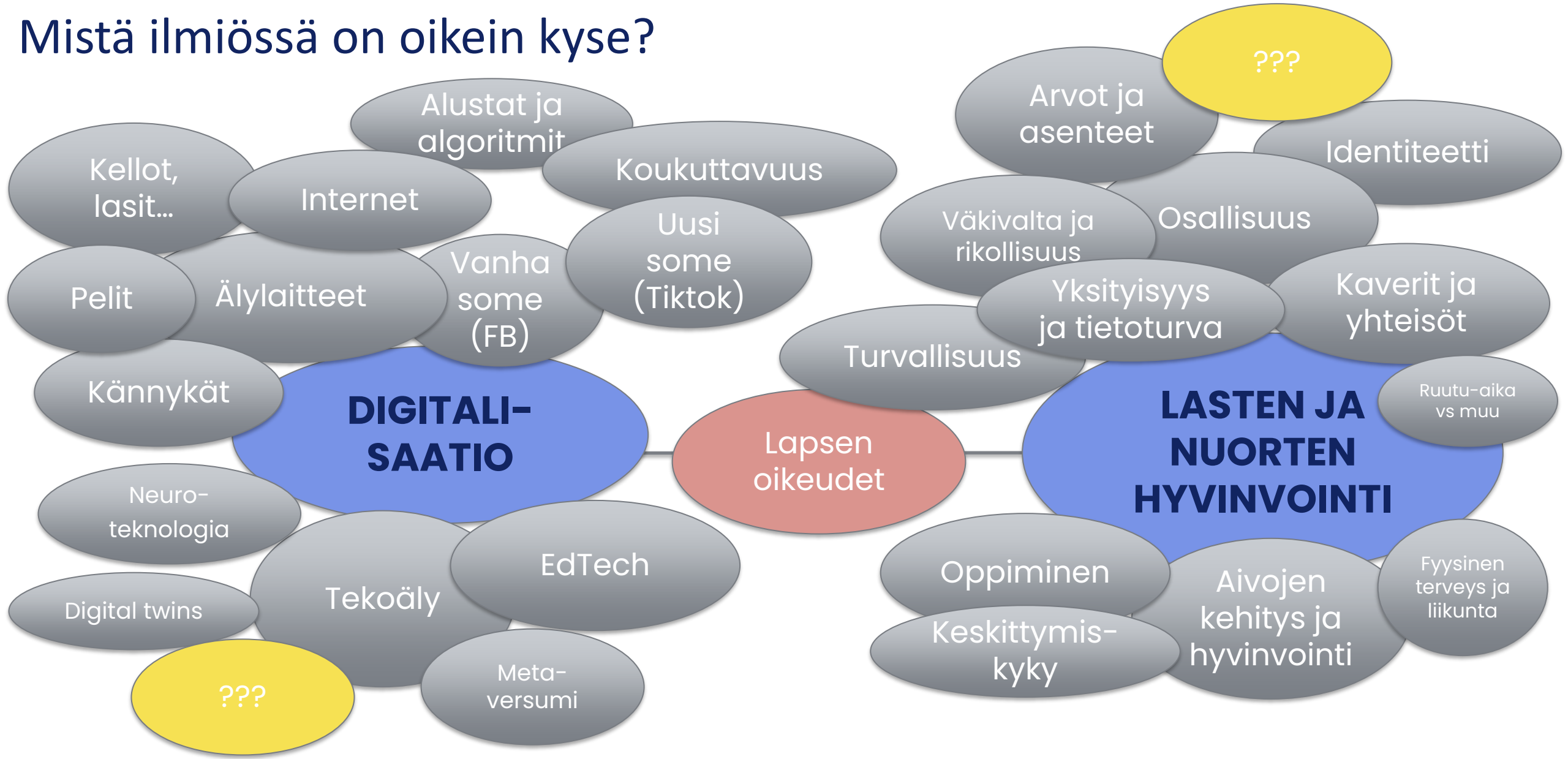
Puhelimen kautta voidaan opiskelutauoilla pitää yhteyttä samassa

Kännykkäkieltoa on pidetty perustuslain vastaisena – ”Vaikea ymmärtää”, sanoo opetusministeri

Australia kieltää lailla somen alle 16-vuotiailta – Siinä ei ole järjen hiventä

Kommentti | Australian lapsia ja teinejä koskeva somekielto hyväksyttiin pikaisesti ja hatarin perustein, kirjoittaa HS:n sometuottaja Salla Varpula.

Mistä ilmiössä on oikein kyse?

Digitalisaatio läpäisee kaikkia elämän osa-alueita ja vaikuttaa siten laajasti lasten ja nuorten hyvinvointiin

- Lapset ja nuoret kasvavat maailmaan, jossa teknologian ja digitalisaation hyödyntäminen elämän eri aloilla on arkipäivää ja tekoälyratkaisut optimoivat elämää. Virtuaalisen ja fyysisen maailman rajat hämärtyvät.
- Lapset ja nuoret astuvat uuteen digiaikaan usein etunenässä. Sääntely ja aikuiset pysyvät huonosti kehityksen perässä.

Digisuositukset lapsille ovat valmiit – omia älypuhelimia ei suositella alle 13-vuotiaille

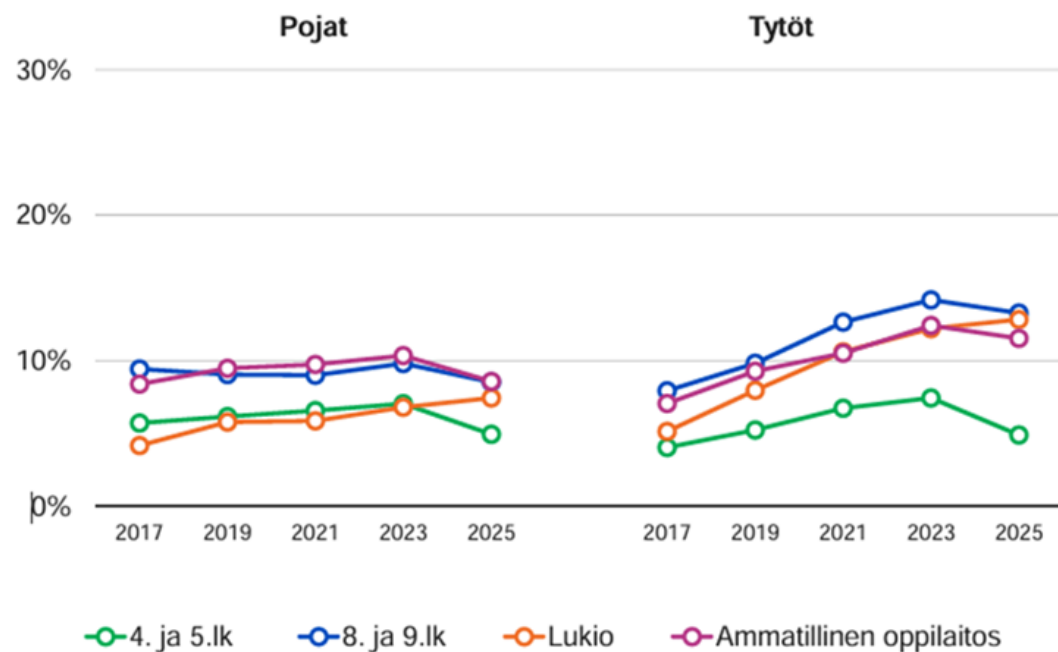
Ajankohtaista Esiopetus Perusopetus Varhaiskasvatus Hyvinvointi Kodin ja koulun yhteistyö

Kansalliset vapaa-ajan digisuositukset lapsille tarkentuivat syksyn lausunto- ja kommenttikierroksen jälkeen. Valmiit suositukset sisältävät tiukennuksen älypuhelimien hankinnan suositusikärajaan, joka on nyt 13 vuotta.

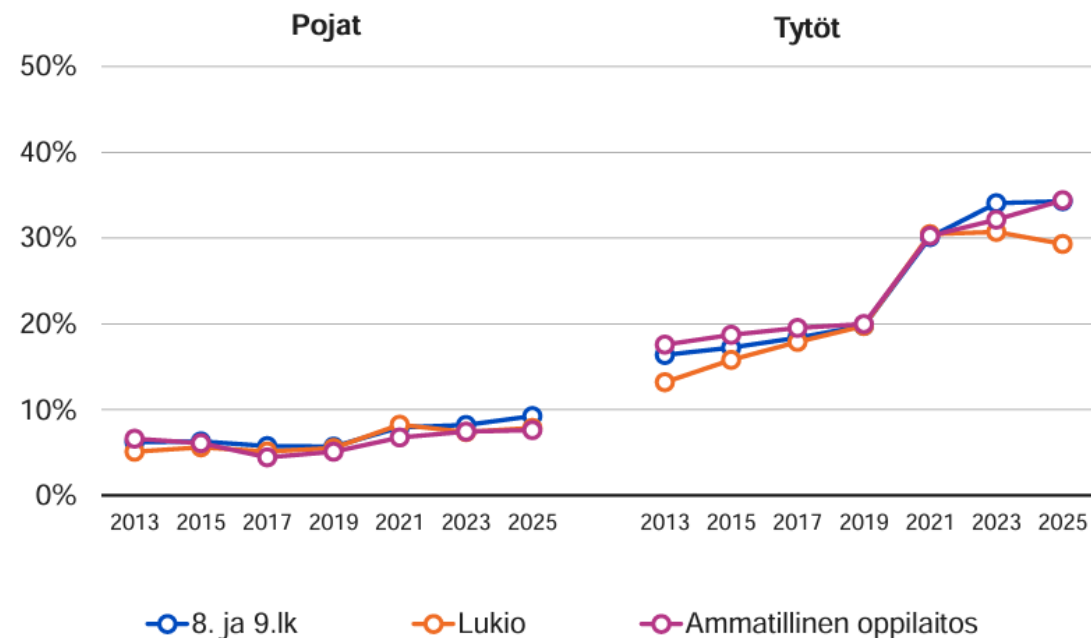

Kuva: Getty Images - bag11998

Kouluterveyskysely 2025: Lasten ja nuorten liiallinen netinkäyttö ja ahdistuneisuus

Kuvio 13. Niiden lasten ja nuorten osuus, joilla on liiallista netinkäyttöä, sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2017–2025, %. (EIU-summaindikaattori)

Kuvio 3. Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kahden viime viikon aikana kokeneiden nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2013–2025, %. (GAD7-summaindikaattori)

Sosiaalinen media, nuorten hyvinvointi ja mielenterveys

- Sosiaalisen median käytön yhteys nuorten yksilötason hyvinvointiin liittyy arkisiin hyvinvointitekijöihin, jotka ovat läsnä nuorten elämässä myös sosiaalisen median ulkopuolella.
  - Sosiaalinen media ei ole muusta elämästä irrallinen alue.
  - Sosiaalisen median käyttäminen on yhteydessä koettuun hyvinvointiin. (Happonen & Matikainen 2025)
- Lukiolaistytöt viettivät ruuduilla lähes kuusi tuntia päivässä, josta sosiaalisessa mediassa noin neljä tuntia.
  - Joka kuudennella tutkimukseen osallistuneista täyttyivät mahdollisen sosiaalisen median riippuvuuden kriteerit, ja useammalla kuin joka kolmannella nuorista ylittyi raja mahdolliselle ahdistushäiriölle.
  - Päivittäinen aika sosiaalisessa mediassa oli yhteydessä matalampaan keskiarvoon, lisääntyneeseen ahdistukseen, heikompaan kehonkuvaan ja matalampaan hyvinvointiin. (Kosola ym. 2024)

Happonen, K. & Matikainen, J. (2025). Sosiaalisen median käytön yhteys koettuun hyvinvointiin suomessa asuvien nuorten keskuudessa. Teoksessa Antti Kivijärvi & Konsta Happonen (toim.) Kesä ja kännykät. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2025.

Kosola, S., Mörö, S. & Holopainen, E. (2024). Smartphone use and well-being of adolescent girls: a population-based study. Arch Dis ChildEpub.

Anonyymit chat-palvelut nuorten tukena

- Tukea pahaan oloon, ihmissuhdeongelmiin, arjessa selviytymisen haasteisiin ja elämän taitekohtiin.
  - Nuorten huolet liittyvät palveluiden saatavuuteen ja riittävyteen sekä luottamuksen puutteeseen, huonoihin palvelukokemuksiin ja kohtaamattomuuteen.
- Nuorilla tarve keskustella vakavista asioista.
- Tarjoavat matalan kynnyksen tukea, ennaltaehkäisyä, kriisien hallintaa ja hoitoon ohjausta osana nuorten mielenterveyden palvelujärjestelmää.
- Tavoittavat nuoria, jotka eivät käytä perinteisiä mielenterveyspalveluita.

Helfer, A., Kataja, K. & Pitkänen, T. (2025) When Despair Takes Over: Suicide Conversations in an Online Counseling Chat Service for Youth. CHILD & YOUTH SERVICES.

Dewaele, A., Denayer, E., Cabello, M., Higuera-Lozano, I., Pitkänen, T., Felvinczi, K., Kaló, Z., Soininvaara, S., & Goossens, L. (2025). Help Is Just a Message Away: Online Counselling Chat Services Bridging Gaps in Youth Mental Health? European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education, 15(12), 257.

Älypuhelimien ja sosiaalisen median käyttö ja niiden yhteys akateemiseen suoriutumiseen

- Mitä enemmän lapsi tai nuori käyttää älypuhelimia tai sosiaalista mediaa viihteellisiin tarkoituksiin – kuten sisällön selailuun – sitä todennäköisemmin hänen koulumenestyksensä kärsii.
- Erityisesti sosiaalisen median, somen, ongelmakäyttö, mukaan lukien niihin liittyvä riippuvuus, näyttää olevan yhteydessä heikompaan koulumenestykseen.
- Keskeistä on, miten ja mihin lapsi tai nuori älypuhelimia tai somea käyttää, ei pelkästään käytön määrä. Runsaskaan älypuhelimien käyttö ei ole ongelma, jos sillä ei ole lapsen kannalta negatiivisia vaikutuksia.
  - Tiedonhakuun ja oppimiseen liittyvä älypuhelimien käyttö usein tukee oppimista, mutta älypuhelimien, ja erityisesti sosiaalisen median, liiallinen viihdekäyttö näyttäisi olevan katsauksen tulosten perusteella haitallista koulumenestykselle.

MITÄ TARVITAAN LASTEN JA NUORTEN
KASVURAUHAN JA HYVINVOINNIN
TURVAAMISEKSI DIGITALISOITUNEESSA
MAAILMASSA?

1. Ilmiölähtöistä tietoa ja ymmärrystä

- Lapsinäkökulmaista ennakointia
- Koontia kehittyvästä tutkimustiedosta ja ratkaisujen toimivuudesta
- Moninäkökulmaista ja –tieteistä vuoropuhelua ja ymmärrystä, jossa myös lasten ja nuorten oma ääni ja kokemukset kuuluvat.

2. Digitaalisen sivistyksen vahvistamista

- Panostamista lasten ja vanhempien digitaaliseen sivistykseen: digitaalista informaatiolukutaitoa sekä vastuullista toimintaa ja toimijuuden tukemista digitaalisissa ympäristöissä.
- Sosioekonomisten tekijöiden tunnistamista ja eriarvoisuuskehitykseen puuttumista

3. Eettiseen digitalisaatioon vaikuttamista

- Keskustelua pelisäännöistä ja kollektiivista vastuunkantoa
- Sääntelyn purevuutta

Kiitos!

itla

